

tu na př. Mörike, který volá přímo po básnickém českém nálezci a objeviteli. Pro překladatele, jako jest p. Kamenář, který byl práv v některých pracích svých Goethovi a Hebblovi, byl by to čestný úkol, hodný jeho sil.

Les idées de Stendhal

V této knize autor její *Jean Méliá* črtá myšlenkový život Stendhalův, podává jeho názory o literatuře, filosofii, politice, uměních výtvarných. Stendhal byl veliký rozkošník myšlenky, který dovedl sledovat ji často dobrodružně přes nejrůznější překážky, člověk, který myslil tak volně a přirozeně, jako jiní dýchají nebo chodí. A přitom, co tvoří životnost jeho díla: myslil svými zkušenostmi a z nich, není v něm nic, čeho dříve nevyzkoušel na vlastním srdci. Kniha Méliova jest výborným úvodem do studia Stendhala, jednoho z myslitelů opravdu volných a nejméně poutaných předsudky své země a své doby, autora, který napověděl diskretně mnohé, z čeho žilo celé století. Citovému životu Stendhalovu věnoval též autor již dříve knihu *La vie amoureuse de Stendhal*. Němci pořídili si také již dříve velmi dobrý výběr z essayistického, kritického, historického a cestopisného díla Stendhalova: *Aphorismen aus Stendhal über Schönheit, Kunst und Kultur* od Benna Rüttenauera ve Štrasburce ve dvou svazcích.

Stefan Zweig: Émile Verhaeren. Sa vie, son oeuvre

Mladý básník vídeňský, sám autor nejlepších německých překladů z Verhaerena, podává zde široce založenou kritickou monografii o tomto nejmohutnějším dnes básníku francouzského jazyka, opravdovém tvůrci moderního pathosu světového. Práce p. Zweigova jest nejlepší, co bylo posud napsáno o Verhaerenovi; dílo, v němž entusiasm drží rovnováhu kritičnosti a jedno sílí druhým. Autor podmaloval svůj obraz nejprve půdou, z níž vyrostl Verhaeren, a učlenil jej v duchovním kvase mladé Belgie z let osmdesátých. Karakterisuje pak životní i ideové, rasové i osobnostní zdroje básnické inspirace Verhaerenovy a obšírně analyzuje uměleckou a technickou stránku básnickova díla. Poslední a nehlubší třetí část jest věnována zákonu lidské i básnické totožnosti Verhaerenovy a ukazuje zvláště krásně, jak básnický vývoj a růst jeho jest podmíněn uzráním jeho osobnosti mravní, jak se v umělcí a básníku naplňuje vždycky jen člověk a karakter. Sotva kdy o posledních tajemstvích básnického určení byla řečena slova výstižnější a správnější; a musí nám být dvakrát drahá dnes, kdy jest všude tolik snahy právě tyto základní vztahy zastíratí a falšovatí.

Zase zbytečný překlad

Nakladatelství Hajnovo oznamuje právě překlad románu Tomáše Manna *Královská výsost*. Zase jeden zbytečný překlad. Kniha Mannova má sice uměleckou cenu, ale celé ovzduší její i celý ráz její jest tak kosmopoliticky rafinovaný, že kdo

pochopí knihu tuto v českém překladě, umí jistě i německy a může si ji přečíst v originále. Překládat knihu *svěrázně národní* celým charakterem, stylem a výrazem i z němčiny má smysl: překlad takové knihy jest vždycky obtížný a nesnadný, a přináší proto užitek literární. Ale překládat hladké *kosmopolitické* knihy německé jako jest Mannova *Výsost* — v tom není ani zisku uměleckého, ani zisku národního, — poněvadž tu není žádných uměleckých nesnází a problémů a na překlad stačí pouhá řemeslná rutina. Kdy bude jasna u nás konečně tato abeceda zdravého duchovního hospodářství národního?

O Antonínu Slavičkovi

rozepsal se v několika feuilletonech Času v květnu dr Jan Herben; snesl zde velmi zajímavé vzpomínky na člověka a umělce blízkého jeho srdci, jak jej poznal z dlouholetého styku osobního. V jednom z těchto feuilletonů (z 25. května) dotýká se i mého soudu o Slavičkovi, jak jsem jej formoval ve zvláštním článku v 7. sešitě *Noviny*¹, a snaží se vyvrátiti jej. Zde jest třeba dorozuměti se o některých zásadních bodech estetických, neboť, zdá se mně, dr Herben opravdu mně nerozuměl. Napsal prý jsem, že ten pravý Slaviček a nescestovalý český inteligent, mají dva nádherné Vermeery — že tedy mohu předpokládat, že Vermeer není nebo nemusí být našincům Hekubou. Každým způsobem by Hekubou neměl být nikomu, kdo to myslí s výtvarným uměním doopravdy. Vermeer jest typ takové čistoty a vyhráňené ryzosti jako na př. Mozart nebo Schubert v hudbě. Vyslov tato jména před hudebníkem a řekl jsi mu v zkratce celé duchové útvary, pratytypy umělecké; ví hned, co myslíš a kam míříš. A stejně jest tomu s Vermeerem u znatele výtvarného. Scheffler napsal o jeho *Krajkářce* v Louvru tato pěkná slova: „Zvláště trvale, byť i tiše, působil záračný Vermeer, který je z těch časné zemělých geniů a o jehož mozartovskym jasném, hlubokém mistrovství podává v Louvru zvěst jen jediný malý obrázek. Poněvadž však tento malíř mlčelivě slávy zanechal vůbec jen málo děl, jest již pouhá jeho přítomnost událostí. Tím spíše, že jeho *Krajkářka* — jen 40 cm vysoká a stejně široká! — jest jedno z jeho nejskvělejších děl. Před tímto nepatrným obrázkem daly by se vysvětlit mnohé zákony uměleckého účinku, tak matematicky jasně jest postaven ve formě i v barvě. A zároveň mohlo by se pak na něm vysvětlit, jak nejvyšší ze všech zákonů účinných záleží v tom, přikrytí zase všecku matematiku životem, odítí ji kvetoucí přírodou. Vermeer upomíná v temperamentu trochu na Maneta; jest stejně ušlechtilý a hluboký; byl v tom tedy asi cit srdečného příbuzenství, když malíř zátíší Manet šel do učení k měkkému malířskému umění Vermeerovu.“ („Paris“). Lipsko 1908, str. 144.) Cituji tato slova znamenitého německého kritika, abych ukázal, že jest nejen možno srovnávati holandského mistra XVII.

1 - [Viz zde str. 15—18.]